

SAMFUNDSØKONOMISK ANALYSE AF FØDEVAREBANKENS AKTIVITETER 2024

INDHOLD

1	HOVEDKONKLUSIONER	3
2	INTRODUKTION	5
3	FØDEVAREBANKENS MISSION	6
3.1	Madspild	6
3.2	Madfattigdom	6
3.3	FødevarerBankens arbejde	7
4	METODE	7
4.1	Klimaberegning	8
4.1.1	Fastsettelse af CO ₂ -emissioner for videregivne produkter	8
4.1.2	Transport	8
4.1.3	Indkøb, forbrug og affald	8
4.1.4	Madaffald og biogas	8
4.2	Værdisættelse af maden	9
5	RESULTATER	9
5.1	Uddelte fødevarer	9
5.1.1	Madspild	10
5.1.2	Fødevarernes værdi	10
5.1.3	Måltider	10
5.2	De frivilliges bidrag	11
5.3	Udbytte for modtagerorganisationerne	11
5.4	CO ₂ -reduktion	11
5.5	Værdien for samfundet (SROI)	13
6	KONKLUSION	14
7	CONCLUSIONS	15

1 HOVEDKONKLUSIONER

- I 2024 donerede FødevarerBanken samlet set 1.626 tons overskydende fødevarer, som ellers var blevet til affald. Mejeriprodukter er den største kategori og udgør hele 50 pct. af de donerede fødevarer.
- De donerede fødevarer havde i 2024 en samlet værdi af mere end 38,4 mio. kroner, svarende til 23,63 kroner per kilo donerede fødevarer, hvis tilsvarende fødevarer skulle være indkøbt til discountpris.
- Der blev i 2024 doneret fødevarer svarende til knap 4,1 mio. måltider. På daglig basis bliver det til 11.136 donerede måltider fordelt rundt i landet. De uddelte mængder fisk samt frugt og grønt rækker dagligt til 312 portioner af den anbefalede indtag af fisk samt 900 portioner af det anbefalede indtag af frugt og grønt.
- De uddelte fødevarer svarer til 34.596 danskeres årlige madspild, hvilket ca. svarer til indbyggertallet i Slagelse.
- FødevarerBanken modtog i 2024 mere end 4,7 mio. kroner i logistikgebyr fra de mange modtagerorganisationer, der leveres fødevarer til. Når man holder dette tal op imod værdien af de fødevarer, der doneres, får modtagerorganisationerne i gennemsnit fødevarer for 8,12 kroner per krone, de betaler i logistikgebyr.
- En frivillig i FødevarerBanken er i gennemsnit med til at uddele 35,3 kg mad per frivilligtimer, svarende til en værdi på 835 kr. og 88 måltider.
- CO₂-reduktionen fra de donerede fødevarer svarer til 1.226 tons, når det antages, at 50 pct. af de donerede fødevarer erstatter køb af nye fødevarer. Dette giver en netto-reduktion på 698 tons, når FødevarerBankens udledninger fra transport, indkøb og drift i 2024 på 528 tons CO₂ fratrækkes.
- Den samfundsøkonomiske værdi af de sparede CO₂-emissioner i 2024 er på 337.832 kr.
- Holder man de samfundsøkonomiske omkostninger op mod de samfundsøkonomiske gevinster, får man en Social Cost Benefit Ratio (SCBR) på 2,18, hvilket svarer til et afkast – det såkaldte Social Return of Investment (SROI) – på 218 pct. Dette afspejler alene de sparede madudgifter for modtagerorganisationerne samt undgået CO₂-udledning ved at anvende overskudsmaden frem for at producere nye fødevarer. Værdien af forbedret ernæring, sundhed og livskvalitet hos de socialt udsatte, der får glæde af maden, er ikke medregnet, og den faktiske værdi er derfor større.

Modtagerorganisationerne får for 8,12 kr. mad per krone, de har betalt i logistikgebyr

Fødevarer Banken har netto sparet samfundet for udledning af

698 ton
CO₂ - ækvivalenter

i 2024

Hvad?

Indsamling af overskudsmad fra fødevarerproducenter og -grossister, der derefter videregiver til organisationer, der arbejder for og med samfundets social udsatte

En frivillig i Fødevarer Banken

En frivillig i Fødevarer Banken er i gennemsnit med til at uddele 35,3 kg mad per frivilligt time, svarende til en værdi på 835 kr. og 88 måltider

I 2024 uddelte Fødevarer Banken

1.626 tons
overskudsmad

Det svarer til

34.596
danskere's årlige
madspild

(svarende til indbyggertallet i Slagelse)

Den uddelte mad har en værdi på

38,4
mio. **Kr.**

hvis tilsvarende fødevarer skulle være indkøbt til discountpris

For hver

krone investeret
i Fødevarer Banken

Fik samfundet

kroner igen
i 2024 alene

Den uddelte overskudsmad blev til...

4,1 mio.
måltider
til socialt
udsatte i
2024

11.136 daglige
måltider hver dag i
et helt år

312 daglige
portioner af den
anbefalede
mængde fisk

900 daglige
portioner af den
anbefalede mængde
frugt og grønt

2 INTRODUKTION

Formålet med denne rapport er at opgøre både den økonomiske og samfundsmæssige værdi, som FødevarerBankens aktiviteter har medført i 2024. Rapporten tager udgangspunkt i FødevarerBankens kerneaktivitet, som er at donere indsamlet mad fra lokationer i henholdsvis Brøndby, Kolding og Aarhus.

I rapporten fokuseres der primært på den økonomiske værdi af den donerede mad samt den klimamæssige værdi fra de CO₂-emissioner, der undgås, når der ikke skal produceres ny mad. Derudover opgøres den samfundsmæssige værdi af FødevarerBankens aktiviteter også i rapporten.

Figur 1: Forskellige årsager til at fødevarer ikke kan sælges

3 FØDEVAREBANKENS MISSION

3.1 Madspild

Europa-Kommissionen skønner, at der i EU genereres over 59 millioner ton madspild (132 kg pr. indbygger) årligt. Samtidig er der over 42 millioner mennesker i EU, som ikke har råd til et måltid af en acceptabel kvalitet hver anden dag¹. Denne u hensigtsmæssige fordeling af ressourcer er både en social og humanitær udfordring, men har også store miljømæssige og økonomiske konsekvenser.

Selvom de ikke bliver spist, kræver fødevarer enorme mængder ressourcer at producere, herunder vand, energi og landareal. Næsten en tredjedel af verdens landbrugsjord bruges i dag til at producere fødevarer, der aldrig bliver spist. Dette spild bidrager til tab af biodiversitet og forværrer presset på planetens økosystemer. Når maden bortskaffes, udleder den desuden potente drivhusgasser som metan, og det samlede klimaaftryk fra madspild udgør mellem 8-10 pct. af verdens samlede drivhusgasudledning. Det er næsten fem gange mere end luftfartssektorens udledning. Alt dette taget i betragtning, er de

globale omkostninger ved tab og spild af fødevarer blevet beregnet til 1 milliard USD om året².

De seneste år har madspild fået større politisk opmærksomhed. EAT Lancet-rapporten, som bruges af EU-kommissionen, fremhæver reduktion af madspild som en af fem centrale strategier for at leve op til Paris-aftalen og opnå FN's Verdensmål. I 2016 fastsatte FN-delmål 12.3 om at halvere madspild pr. indbygger og reducere fødevaretab inden 2030. Alligevel er der ifølge seneste vurdering fra 2022 ikke sket ændringer i vores madspild og fødevaretab³.

Madspild er en kompleks udfordring, som rammer alle led af fødevarerforsyningskæden, fra produktion og distribution til detailhandel og forbrug. I 2024 gik 873.000 ton spiselige fødevarer til spildevand i Danmark, og den største del (ca. halvdelen) er fødevarerindustrien ansvarlig for⁴. Detailhandlen og fødevareredistribution, som FødevarerBanken indsamler varer fra, er ansvarlig for ca. en ottendedel af det samlede madspild i landet⁵.

3.2 Madfattigdom

Kost og ernæring er vigtigt for både forventet levetid og livskvalitet. Det har en stor betydning for udviklingen af de store folkesygdomme såsom hjertekarsygdomme, type 2-diabetes, kræft samt muskel- og skeletsygdomme. Mange kroniske sygdomme kan enten undgås eller udsættes ved ændringer i livsstil, hvor især kosten spiller en afgørende rolle i forebyggelsen af dårligt helbred⁶.

For mange af brugerne i FødevarerBankens modtagerorganisationer er behovet for sund og

nærende mad udtalt, og der er derfor her potentiale for at fremme både den forventede levetid og livskvalitet gennem den uddelte over-skudsmad.

Madposten er som regel den eneste udgift, man kan skrue op og ned for, hvis der skal gøres plads i budgettet til andre eksistentielle goder, og pristigningerne i starten af 2020'erne har i høj grad påvirket danskernes madvaner. Den overordnede tendens i befolkningen med manglende tid og færdigheder til at lave hjemmelavet mad øger

¹ Europa-Kommissionen (u.å.): Food Waste. https://food.ec.europa.eu/safety/food-waste_en?prefLang=da

² UNFCCC (2024): Food loss and waste account for 8–10 pct. of annual global greenhouse gas emissions.

<https://unfccc.int/news/food-loss-and-waste-account-for-8-10-of-annual-global-greenhouse-gas-emissions-cost-usd-1-trillion>

³ Kost Studio (2025): Making Sidestreams Mainstream.

<https://www.kostgroup.co/insights>

⁴ Stop Spild af Mad (u.å.): Madspild i tal. <https://stopspildafmad.org/om-madspild/madspild-i-tal/>

⁵ Miljøstyrelsen (2025): Madaffald fra detailhandel og anden fødevareredistribution 2023, <https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2025/05/978-87-7564-001-0.pdf>

⁶ Gedrich, Britta (2024): 'The impact of balanced diets on disease prevention and management', Clinical Nutrition and Hospital Dietetics, 44(1). <https://www.revistanutricion.org/articles/the-impact-of-balanced-diets-on-disease-prevention-and-management-106819.html>

risikoen for, at økonomisk pressede familier tager usunde valg som at købe billige, næringsfattige færdigretter eller springer et måltid over⁷.

Ifølge en undersøgelse fra Madkulturen springer omkring 9 pct. af den voksne befolkning af og til et måltid over på grund af prisstigningerne. Det svarer til over 400.000 danskere. Blandt danskere med en årlig husstandsindkomst på under 300.000 kr. er tallet 17 pct.⁸ Tilsvarende viser en analyse fra Egmontfonden, at 17 pct. af børn i lavindkomstfamilier har undværet måltider på grund af økonomien⁹.

Når familien er tvunget til at prioritere mad, kan det få konsekvenser for børnenes mulighed for at deltage i fællesskaber. Klassefødselsdage og overnatning med venner er blandt de aktiviteter, som ifølge Egmonts undersøgelse må undværes, når økonomisk pressede familier ikke kan finde midler til mad til sådanne arrangementer. På samme måde kan forældre fravælge at invitere gæster, hvis de ikke har råd. Madfattigdom påvirker på denne måde ikke blot kostmæssig sundhed, men forstærker også mentale problemstillinger i samfundet som ensomhed og social isolation.

3.3 FødevarerBankens arbejde

FødevarerBanken er en nonprofitorganisation, der modtager overskudsmad fra detailhandlen, fødevarerproducenter og -grossister. Maden fejler intet, men kan af forskellige årsager alligevel ikke sælges f.eks. pga. beskadiget emballage, etikettefejl eller overproduktion.

FødevarerBanken leverer maden til organisationer, der arbejder for og med samfundets socialt udsatte – heriblandt børn, kriseramte kvinder og mænd, hjemløse, stofbrugere og mennesker med psykiske lidelser. På den måde er FødevarerBanken med til både at bekæmpe madspild og madfattigdom i Danmark.

FødevarerBanken startede op i København i 2009, og udvidede i 2014 med en afdeling i Aarhus og i 2017 med en afdeling i Kolding, og leverer dermed nu mad i alle landets fem regioner. FødevarerBanken er den største organisation i Danmark, der arbejder struktureret og fødevarer sikkert med at fordele madoverskud til socialt udsatte.

Kernen i FødevarerBankens arbejde er de frivillige, der fra første dag gør en forskel, hvad enten de deltager i fællesskabet ved at pakke fødevarer på lageret eller kører ud til modtagerorganisationerne som chauffør.

4 METODE

Rapportens beregninger tager udgangspunkt i den metode, der er anvendt i forbindelse med tidligere års opgørelser af den økonomiske og samfundsmæssige værdi af FødevarerBankens aktiviteter. Til og med rapporteringen i 2021 anvendte man 2014-tal for fødevarernes værdi og

fremskrev disse på baggrund af Forbrugerprisindekset fra Danmarks Statistik. Fra 2022 og frem er der dog i stedet indhentet tal for fødevarernes aktuelle værdi, hvilket giver et mere retvisende resultat af rapportens konklusioner.

⁷ Altinget (2022): Madfattigdom truer i Danmark: Måltidsfællesskaber kan være løsningen. <https://www.altinget.dk/foedevare/artikel/madfattigdom-truer-i-danmark-maaltidsfaellesskaber-kan-vaere-loesningen>

⁸ Madkulturen (2022): Analyse: Stigende fødevarerpriser og ændrede madvaner. <https://www.madkulturen.dk/wp->

<content/uploads/2022/12/Analyse-Stigende-foedevarepriser-og-aendrede-madvaner.pdf>

⁹ Egmont (2024): Ingen fremgang hos økonomisk trængte familier: Børn må undvære tøj, måltider og medicin. <https://www.egmont.dk/article/ingen-fremgang-hos-oekonomisk-traengte-familier-boern-maa-undvaere-toej-maaltider-og>

4.1 Klimaberegning

4.1.1 Fastsættelse af CO₂-emissioner for videregivne produkter

I forbindelse med klimaberegningerne for Fødevarer Bankens videregivne varer, er der taget udgangspunkt i Fødevarer Bankens egne kategoriseringer af de håndterede produkter. Hertil er en emissionsrate (CO₂ pr. kg.) blevet fastsat pr. produktkategori på baggrund af en systematiseret søgning efter repræsentative produkter for produktkategorierne i klimadatabaser, hovedsageligt Klimakompasset fra Erhvervsstyrelsen samt Concitos klimadatabase for fødevarer. Begge disse databaser er primært baseret på emissionsfaktorer fra EXIOBASE.

Denne søgning har taget udgangspunkt i en vurdering af repræsentative produkter ud fra hensyn omhandlende 1) den overordnede natur af produktkategorien set i henhold til typen af varer, som er kategoriseret herunder, 2) hvilke specifikke produkttyper der i overvejende grad, set i henhold til kvantificerbare mængder (i Kg.), er

overrepræsenteret i hver af Fødevarer Bankens respektive produktkategorier, 3) et minimumshensyn set i forhold til fastsættelsen af emissionsraten for produktkategorierne, således at der i tilfælde af at flere produkter med forskellige emissionsrater er repræsenteret i kategorien, vælges den laveste repræsentative emissionsrate med henblik på at undgå overestimeringer af CO₂-besparelser. Således kan klimaberegningerne for produktkategorierne ansues som minimums-estimerer for CO₂-besparelser. F.eks. er der i kategorien 'Kødbaseret ret' taget udgangspunkt i emissionsfaktoren for en medisterpølse, som er lavet af svinekød, der er langt mindre CO₂-intensivt end f.eks. oksekød. Havde man i stedet taget udgangspunkt i retter som biksemad, chili con carne, forloren skildpadde eller lasagne, havde emissionsfaktoren været op til 10 gange større, end den anvendte.

4.1.2 Transport

I lighed med tidligere års samfundsøkonomiske analyser er der medtaget CO₂-udledningen fra Fødevarer Bankens egen kørsel fra driftsafdelingerne og ud til modtagerorganisationerne. Disse

udledninger er i det endelige klimaregnskab blevet modregnet de besparede udledninger, som den donerede mad medfører.

4.1.3 Indkøb, forbrug og affald

Klimabelastningen fra Fødevarer Bankens forbrug af el og varme fra de tre lokationer i Brøndby, Aarhus og Kolding samt Fødevarer Bankens sekretariat i København indgår også som en del af rapportens klimaopgørelse. Ligeledes er der indhentet data fra de tre lokationers affaldsbehandlere, så klimaeffekterne af de affaldsmængder, som

Fødevarer Banken genererer, også kan medtages i opgørelsen. Slutteligt er klimabelastningen fra Fødevarer Bankens samlede indkøb af alt fra blomster og kontorartikler til møbler og nye biler også medtaget. Disse data medvirker samlet set til at give et præcist billede af Fødevarer Bankens klimapåvirkning.

4.1.4 Madaffald og biogas

Fødevarer Bankens aktiviteter forventes at reducere den samfundsmæssige CO₂-udledning, da de reducerer efterspørgslen på fødevarer – og dermed også produktionen af fødevarer. Samtidigt må aktiviteterne dog også forventes at medføre en mindre stigning i CO₂-udledning, da en del af de donerede fødevarer formentligt ville have haft en positiv indvirkning på CO₂-balancen

ved at være havnet som affald i biogasanlæg. I lighed med tidligere års rapporter antages det derfor, at Fødevarer Bankens aktiviteter reducerer CO₂-udledningen ved at reducere efterspørgslen og dermed produktionen af fødevarer, men til gengæld medføre en lille CO₂-forhøjelse på grund af den tabte CO₂-reduktion, der finder sted ved biogasproduktion.

4.2 Værdisættelse af maden

Med henblik på at estimere værdien af de varer som FødevarerBanken videregiver, tages der udgangspunkt i FødevarerBankens egne data. De udleverede data opgiver henholdsvis varemængde i kilo og varekategorisering. Data bliver hertil holdt op imod prisdata fra Salling Groups pris- og produktoversigt med henblik på en individuel værdiansættelse for hver enkel varekategori. Salling Groups pris- og produktoversigt anvendes, da Salling Group dels er Danmarks største detailvirksomhed, men også fordi de har et godt udviklet system, der indeholder alle de typer fødevarer, som FødevarerBanken uddeler.

I denne værdisættelse af maden anvendes en praksis, hvori madens værdi baseres på den

nedre kvartil af Salling Groups gennemsnitspriser for hver enkelt produktkategori. Dvs. at også luksusvarer vil prissættes til gennemsnittet af den nedre kvartil ud fra en antagelse om, at hvis modtagerorganisationerne ikke havde modtaget varer fra FødevarerBanken, havde de købt en variant af produktet selv, der lå i den billige ende af skalaen. I praksis betyder det, at f.eks. kategorien 'Brød/boller' har en gennemsnitlig kilopris svarende til prisen på krydderboller, selvom der også kan være doneret både økologiske rugbrødssnacks eller glutenfri surdejsbrød, der har en kilopris, som er 5-6 gange højere end krydderboller.

5 RESULTATER

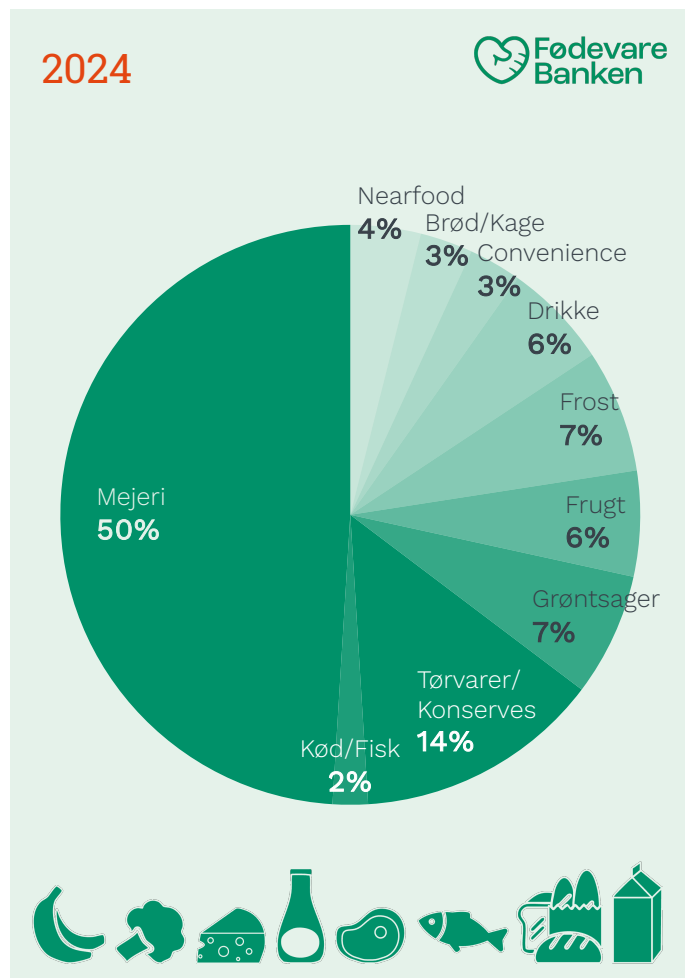
5.1 Uddelte fødevarer

I 2024 uddelte FødevarerBanken samlet ca. 1.626 tons overskydende fødevarer, som ellers var blevet til affald. Dette er en stigning på mere end 250 tons ift. 2023, hvor der blev uddelt ca. 1.371 tons fødevarer.

Disse mængder inddeles i 10 overordnede kategorier: Brød/kage, Convenience, Drikke, Frost, Frugt, Grøntsager, Tørvarer/konserver/varer på glas, Kød/fisk, Mejeri og Nearfood. Blandt disse udgjorde mejeriprodukterne den største andel med hele 50 pct., som det kan se af Figur 2. Dette svarer til 806 tons mejeriprodukter. Tørvarer/konserver/varer på glas udgjorde den næststørste kategori med 14 pct., mens grøntsager og frost var de tredjestørste kategorier med 7 pct. hver af den samlede andel.

Kategorien Nearfood dækker over donerede produkter inden for kategorier som dyremad, forskellige husholdningsprodukter (f.eks. vaskemiddel og rengøringsmidler) samt personlige plejeprodukter (f.eks. shampoo og balsam).

Figur 2: Uddelte overskydende fødevarer fordelt på kategorier

5.1.1 Madspild

De 1.626 tons uddelte fødevarer svarer til 34.596 danskeres årlige madspild¹⁰ jf. Tabel 1, hvilket

svarer til indbyggertallet i en mellemstor dansk provinsby som f.eks. Slagelse.

Tabel 1: Madspild

Ton uddelte fødevarer	1.626 ton
Antal danskeres årlige madspild	34.596 personer

5.1.2 Fødevarernes værdi

Som det fremgår af Tabel 2, havde de donerede fødevarer i 2024 en samlet værdi af mere end 38,4 mio. kroner. Denne værdi er udregnet ved at se på fødevarernes pris, hvis man skulle købe en tilsvarende vare i et dansk supermarked. For ikke at overestimere værdien af de donerede

fødevarer, er værdien beregnet ud fra en gennemsnitspris for den nedre kvartil i de forskellige fødevarer kategorier. Prisen afspejler således ikke de kvalitetsprodukter, der også indsamles og doneres via FødevareBanken.

Tabel 2: Fødevarernes værdi

Ton donerede fødevarer	1.626 ton
Værdi af donerede fødevarer	38.417.361 DKK
Værdi pr. kilo donerede fødevarer	23,63 DKK

5.1.3 Måltider

FødevareBanken leverer kun fødevarer til sociale organisationer, da det er afgørende, at fødevarerne i sidste ende bliver til et nærende måltid for de personer i det danske samfund, der har aller mest brug for god og nærende mad.

Som det kan ses i Tabel 3, blev der i 2024 doneret fødevarer svarende til knap 4,1 mio. måltider, hvilket er en betydelig fremgang fra 2023, hvor der blev doneret fødevarer svarende til 3,4 mio. måltider. Tallene er baseret på en antagelse om, at et tilstrækkeligt nærende og mættende måltid består af 400 gram råvarer¹¹. På daglig basis blev

det således i 2024 til 11.136 donerede måltider fordelt rundt i landet.

Sundhedsstyrelsen anbefaler, at man indtager 350 gram fisk om ugen, svarende til 50 gram fisk per dag. Med de knap 6 tons både fersk og frosset fisk, som FødevareBanken donerede i 2024, svarer dette til 312 portioner af den anbefalede mængde – hver dag, året rundt.

Ligeledes anbefaler Sundhedsstyrelsen et dagligt indtag af 600 gram frugt og grønt, hvorved FødevareBankens knap 200 tons uddelte frugt og grønt dækker 900 daglige portioner af den anbefalede mængde.

¹⁰ Baseret på tal fra Landbrug og Fødevarer hvor det anslås, at hver dansker smider 47 kilo spiselig mad ud om året.

¹¹ Dette tal er FødevareBanken kommet frem til i samarbejde med forskere fra DTU.

Tabel 3: Måltider og næring

Antal måltider i alt	4.064.790	måltider
Antal måltider per dag	11.136	måltider
Anbefalede daglige indtag af fisk	312	portioner per dag
Anbefalede daglige indtag af frugt og grønt	900	portioner per dag

5.2 De frivilliges bidrag

En organisation som FødevarerBanken ville ikke kunne eksistere uden den enorme velvilje, som den dagligt får fra en masse frivillige, der i 2024 sammenlagt lagde 46.000 timers arbejde hos FødevarerBanken. De frivilliges indsats betyder meget for mængden af overskudsmad, der kan indsamles og uddeles. Den uddelte overskudsmad i 2024 svarer til, at der i gennemsnit blev doneret 35,3 kg mad med en gennemsnitsværdi på 835

kr. pr. frivilligtime, jf. Tabel 4. Det er en tydelig fremgang ift. 2023, hvor der blev uddelt 31,8 kg mad per med en gennemsnitsværdi på 775 kr. pr. frivilligtime. Med antagelsen om at et måltid svarer til 400 gram råvarer, har en frivillig sørget for hele 88 måltider til socialt udsatte for hver time, de arbejder frivilligt i FødevarerBanken. I 2023 var dette tal 80 måltider for hver frivilligtime.

Tabel 4: Frivillige

Uddelt mad per frivilligtime	35,3	kg
Antal måltider per frivilligtime	88	måltider
Madværdi per frivilligtime	835	DKK

5.3 Udbytte for modtagerorganisationerne

I 2024 modtog FødevarerBanken mere end 4,7 mio. kroner i logistikgebyr fra de mange sociale organisationer, som der leveres fødevarer til. Når man holder dette tal op imod værdien af de fødevarer, der doneres, får organisationerne i

gennemsnit fødevarer for 8,12 kroner per krone, de betaler i logistikgebyr. Dette er en lille fremgang ift. 2023, hvor organisationerne fik fødevarer for 7,99 kroner per krone, de betalte i logistikgebyr.

Tabel 5: Modtagere og logistikgebyr

Indtægter fra logistikgebyr	4.730.500	DKK
Værdi af fødevarer per betalt krone	8,12	DKK

5.4 CO₂-reduktion

Ses der på den klimamæssige værdi fra de CO₂-emissioner, der undgås, når der ikke skal produceres ny mad, vil FødevarerBankens aktiviteter fra

indsamling af fødevarer og donation af selv samme have reduceret CO₂-udledningen med 2.724 tons. Dertil fratrækkes 272 tons, som er

den direkte effekt af, at maden ikke ender i et biogasanlæg, hvor den kunne fortrænge anden og mere CO₂-udledende energiproduktion. Det vil sige, at de 272 tons CO₂ udgør differencen mellem biogas og konventionel energiproduktion. Derved ender den samlede klimamæssige besparelse fra fødevarerne på 2.452 tons. Dertil fratrækkes CO₂-udledningen fra FødevarerBankens egen transport, indkøb og drift, som er baseret på FødevarerBankens egne data med brug af Klimakompassets emissionsfaktorer. Det er ligeledes med en forudsætning om, at 100 pct. af de donerede fødevarer erstatter et køb af nyproducerede fødevarer. I lighed med tidligere år

antages det, at halvdelen af de donerede fødevarer erstatter køb, som organisationerne ellers ville have foretaget. Dette tal er dog forbundet med en stor portion usikkerhed, da det ikke er efterprøvet hos modtagerorganisationerne.

Som det kan ses i Tabel 6 reduceres CO₂-udledningerne med 1.226 tons, når det antages, at 50 pct. af de donerede fødevarer erstatter køb af nye fødevarer. Derudover fratrækkes CO₂-udledningerne fra FødevarerBankens transport, indkøb og drift, hvilket giver en netto-reduktion på 698 tons.

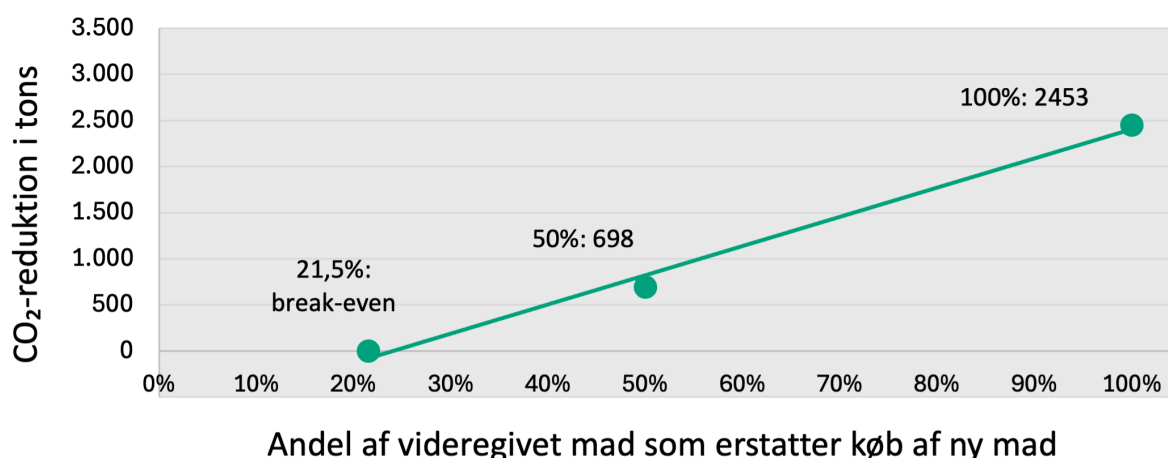
Tabel 6: CO₂-reduktion

CO ₂ -reduktion forbundet med de donerede fødevarer	2.724 tons
CO ₂ -effekt ved af maden ikke ender i et biogasanlæg	- 272 tons
CO ₂ -reduktion for 50 pct. af de donerede fødevarer	1.226 tons
CO ₂ -udledning fra transport	- 206 tons
CO ₂ -udledning fra indkøb af varer og services	- 179 tons
CO ₂ -udledning fra drift (el, varme, vand og affald)	- 143 tons
CO ₂ -reduktion netto	698 tons

I Figur 3 vises, hvordan den estimerede CO₂-reduktion påvirkes, hvis man justerer på antagelsen om, at 50 pct. af den videregivne mad fører til en reduceret efterspørgsel og dermed indkøb af nyproduceret mad hos modtagerorganisationerne. Det ses desuden, at hvis 21,5 pct. af modtagerorganisationernes modtagne fødevarer

erstattet køb af ny mad, rammer CO₂-påvirkningen break-even. Hvis mere end 21,5 pct. af den mad, modtagerorganisationerne modtager fra FødevarerBanken, erstatter køb af ny mad, vil FødevarerBankens initiativ have en CO₂-reducerende effekt.

Figur 3: CO₂-reduktion ved justering af antagelse om reduceret efterspørgsel

5.5 Værdien for samfundet (SROI)

FødevareBanken er primært finansieret af tilskud fra private fonde, tilskud fra offentlige tilskudspuljer samt støtte fra erhvervspartnerne. Da nogle af disse tilskud er gået til at finansiere nye scanere, er tilskuddet hertil blevet afskrevet over en 5-årig periode. Desuden er der givet tilskud til indkøb af kølebiler, der er blevet afskrevet over 10 år. Ligeledes har FødevareBanken i 2024 haft indtægter fra salg af en bil, hvilket ligeledes er afskrevet over 10 år. Derudover betaler modtagerorganisationerne et logistikgebyr for levering af de donerede fødevarer, der også indgår i de samfundsøkonomiske omkostninger til FødevareBanken. I alt var den samfundsøkonomiske omkostning til FødevareBankens aktiviteter på knap 17,8 mio. kroner i 2024.

For disse omkostninger har samfundet fået en række økonomiske gevinster retur. Først og fremmest har modtagerorganisationerne sparet mere end 38,4 mio. kroner i indkøb af fødevarer ved at modtage de overskudsfødevarer, som FødevareBanken har indsamlet. Ligeledes har FødevareBanken sparet samfundet for en CO₂-

udledning på 698 tons, der i økonomiske termer kan oversættes til ca. 338.000 kroner, når man beregner det ud fra den gennemsnitlige kvotepris i 2024, der var på 484 kroner per ton CO₂.

Holder man de samfundsøkonomiske omkostninger op mod de samfundsøkonomiske gevinster får man, som det ses i Tabel 7, en Social Cost Benefit Ratio (SCBR) på 2,18, hvilket betyder, at for hver krone, der er blevet investeret i FødevareBanken i 2024, er givet 2,18 kroner tilbage til samfundet. Det svarer til et afkast – det såkaldte Social Return of Investment (SROI) – på 218 pct.

Reelt set er tallet højere, men det har ikke været muligt inden for FødevareBankens økonomiske rammer at belyse den samfundsøkonomiske gevinst forbundet med, at de socialt udsatte borgere får et nærende måltid, bedre helbred og (forhåbentligt) øget livskvalitet. Samtidig har det også har en samfundsmæssig værdi for de frivillige at gøre et positivt bidrag over for deres udsatte medborgere samt deltage i et fællesskab, som udfører meningsgivende arbejde.

Tabel 7: Værdien for samfundet

Samfundsøkonomiske omkostninger:

Omkostninger i alt	17.761.203 DKK
--------------------	----------------

Samfundsøkonomiske gevinster:

○ Værdi af uddelte fødevarer	38.417.361 DKK
○ Værdi af sparede CO ₂ -emissioner ¹²	337.832 DKK
○ Gevinster i alt	38.755.193 DKK

Social Cost Benefit Ratio (SCBR)	2,18 DKK
----------------------------------	----------

Social Return of Investment (SROI)	218 pct.
------------------------------------	----------

¹² AF24 gennemsnitlig kvotepris for 2024 på 484 DKK per ton CO₂

6 KONKLUSION

FødevareBanken indsamler overskudsmad og omfordeler det til modtagerorganisationer, der arbejder med og for socialt udsatte med det formål at bekæmpe madspild og madfattigdom. Denne rapport har beregnet og analyseret FødevareBankens bidrag til opfyldelse af denne målsætning samt den samfundsøkonomiske værdi af deres arbejde for 2024.

FødevareBanken donerede 1.626 tons overskudsmad, som ellers ville være blevet kasseret, og fordelte det til socialt udsatte gennem de modtagerorganisationer, man har samarbejdsaftaler med. Det svarer til det årlige madspild for 34.596 danskere. Derved har FødevareBanken aktivt medvirket til at nedbringe madspildet i Danmark. Den uddelte mad svarer til knap 4,1 mio. måltider, dvs. 11.136 daglige måltider hver dag i et helt år. Størstedelen af fødevarerne kan betegnes som fødevarer, der er vigtige dele af et nærende måltid. Der blev f.eks. uddelt fisk svarende til 312 daglige portioner af det anbefalede indtag, samt frugt og grønt svarende til 900 daglige portioner af Fødevarestyrelsens anbefalede indtag. FødevareBanken har dermed ligeledes medvirket til at mindske madfattigdommen i Danmark gennem sine aktiviteter.

En stor del af arbejdsopgaverne hos FødevareBanken udføres af frivillige, som sammenlagt bidrog med 46.000 timers gratis arbejdskraft, svarende til et ugentligt gennemsnit på 885 timer per uge. En frivillig hos FødevareBanken var i gennemsnit med til at uddele 35,3 kg mad per time, de arbejdede. Det svarer til en værdi på 835 kr. eller 88 måltider.

Modtagerorganisationerne modtager i gennemsnit mad for 8,12 kroner for hver krone, de betaler i logistikgebyr. Derved sparer

modtagerorganisationerne penge på deres madbudget, som de f.eks. bruger på at supplere med ekstra madvarer, de ellers ikke ville have haft råd til, eller andre aktiviteter, der kan være med til at styrke sundheden og fællesskabet for deres brugere.

Værdien af den donerede mad beløb sig til ca. 38,4 mio. kr., hvis tilsvarende fødevarer skulle være indkøbt til discountpris. Dette beløb er den samfundsøkonomiske gevinst, der tilfaldt modtagerorganisationerne i form af en besparelse på deres fødevarebudget.

Derudover sparede omfordelingen af overskudsvarerne netto samfundet for udledning af 698 tons CO₂-ækvivalenter, idet det forhindrede produktionen af nye fødevarer til at dække modtagerorganisationernes behov. Den samfundsøkonomiske gevinst af den mindskede CO₂-udledning udgjorde en værdi på ca. 338.000 kr.

Holdes omkostningerne til driften af FødevareBanken, som finansieres af tilskud og donationer samt logistikgebyrer betalt af modtagerorganisationerne, op mod de samfundsøkonomiske gevinster, som FødevareBankens arbejde genererer, så svarer det til at samfundet får 2,18 kr. igen for hver krone, der investeres i FødevareBanken. Dette er alene i form af sparede fødevarerudgifter for modtagerorganisationerne og sparet CO₂-udledning ved at anvende overskudsmaden frem for at producere nye fødevarer. Værdien af forbedret ernæring, sundhed og livskvalitet hos de socialt udsatte, der får glæde af madden, er ikke medregnet, og den faktiske værdi er derfor større. Det kan dermed konkluderes, at FødevareBanken bidrager med et stort samfundsøkonomisk overskud.

7 CONCLUSIONS

FødevareBanken collects surplus food and redistributes it to recipient organisations that work with and for the socially disadvantaged with the aim of reducing food waste and food poverty.

FødevareBanken collected 1,626 tonnes of surplus food in 2024, which would otherwise have been discarded, and distributed it to the socially disadvantaged through agreements with beneficiary organisations. This corresponds to the annual food waste for 34,596 Danes. In doing so, FødevareBanken has actively contributed to reducing food waste in Denmark. The collected food corresponds to almost 4.1 million meals, i.e. 11,136 daily meals every day for an entire year. Most collected foods can be described as foods that are important parts of a nutritious meal. There were e.g. collected fish corresponding to 312 daily portions of the recommended intake, as well as fruit and vegetables corresponding to 900 daily portions of the Danish Food Agency's recommended intake. FødevareBanken has thus also contributed to reducing food poverty in Denmark through its activities.

A large part of the work at FødevareBanken is carried out by volunteers, who in total contributed with 46,000 hours of free labour, corresponding to a weekly average of 885 hours per week. A volunteer at FødevareBanken helped collect an average of 35.3 kg of food per hour they worked. This corresponds to a value of 835 DKK or 88 meals.

The recipient organisations receive food for an average of 8.12 DKK for every 1 DKK they pay in logistics fees. Thereby, the recipient organisations save money on their food budget, which

they e.g. spend on supplementing with extra food items they would otherwise not have been able to afford, or other activities that can help to strengthen the health and community of their users.

The value of the food donated amounted to approx. 38.4 million DKK, if equivalent food should be purchased at a discount price. This amount is the socio-economic gain that was given to the recipient organisations in the form of a saving on their food budget.

In addition, the redistribution of the surplus foods saved the society a net emission of 698 tonnes of CO₂ equivalents, as it prevented the production of new food to cover the needs of the recipient organisations. The socio-economic gain from the reduced CO₂ emissions amounted to a value of approximately 338.000 DKK.

When the expenses for the operation of FødevareBanken, which is covered by grants and donations as well as logistics fees paid by the recipient organisations, are held up against the socio-economic gains that FødevareBanken's work generates, then this corresponds to society getting 2.18 DKK back for every 1 DKK that is invested in FødevareBanken. This is solely in the form of saved food expenses for the recipient organizations and saved CO₂ emissions by using surplus food rather than producing new food. The value of improved nutrition, health and quality of life for the socially disadvantaged who benefit from the food is not included, and the actual value is therefore even bigger. It can thus be concluded that FødevareBanken contributes with a large socio-economic surplus.

